

.....
pieczętka jednostki organizacyjnej

**OPIS MODUŁU (PRZEDMIOTU), PROGRAMU NAUCZANIA
ORAZ SPOSOBÓW WERYFIKACJI EFEKTÓW KSZTAŁCENIA**

CZEŚĆ „A”

OPIS MODUŁU (PRZEDMIOTU)			
Nazwa modułu (przedmiotu)	Nauka o współczesnej polszczyźnie – fonetyka i fonologia		
Wydział	Wydział Humanistyczny		
Instytut/Katedra	IFPiK Katedra Gramatyki i Semantyki		
Kierunek	FP		
Specjalność/specjalizacja	wszystkie		
Poziom kształcenia	studia pierwszego stopnia		
Profil	ogólnoakademicki		
Forma studiów	stacjonarne		
Rok/semestr	I	I	
Tytuł /stopień naukowy (zawodowy). Imię i nazwisko prowadzącego moduł (przedmiot)/ koordynatora modułu (przedmiotu)	dr hab. Iwona Benenowska		
Liczba godzin dydaktycznych i formy zajęć	15W 15 Ć		
Liczba punktów ECTS	3		
Rygory zaliczenia	zal. z oceną		
Typ modułu	przedmiot z zakresu nauk podstawowych		
Język wykładowy	polski		
Przedmioty wprowadzające i wymagania wstępne	brak przedmiotów obligowanych uprzednim zaliczeniem potoczna wiedza na temat aparatu mowy i jego funkcji, umiejętność artykułowania głosek, dostrzeganie roli, jaką pełni system fonologiczny w komunikacji językowej oraz znaczenia języka ojczystego, dziedzictwa kulturowego regionu, kraju		
Efekty kształcenia	Efekty kierunkowe		
	K_W02 definiuje podstawowe terminy z zakresu badań języka, literatury i kultury K_W03 rozpoznaje i charakteryzuje podstawowe elementy wiedzy obejmujące teorie i metodologie z zakresu filologii polskiej	Efekty modułowe (przedmiotowe)	
		W01 student nazywa narządy mowy i opisuje ich funkcje, określa cechy głosek, definiuje najważniejsze pojęcia fonetyczne i fonologiczne W02 student rozróżnia fonetykę i fonologię, wymienia metody badawcze	

<p>K_W12 omawia elementarne pojęcia z zakresu współczesnego języka polskiego, wyjaśnia istotę komunikacji językowej</p> <p>K_U01 wyszukuje, obserwuje, analizuje, ocenia, interpretuje, selekcjonuje i użytkuje pochodzące z różnych źródeł informacje z zakresu kultury, literatury i języka, [...] emisji głosu [...]</p> <p>K_U02 posługuje się podstawową terminologią, dobiera i stosuje odpowiednie metody, narzędzia badawcze oraz opracowuje i prezentuje wyniki pozwalające na rozwiązywanie problemów w zakresie językoznawstwa, literaturoznawstwa [...]</p> <p>K_U03 samodzielnie zdobywa wiedzę i rozwija umiejętności badawcze, kierując się wskazówkami opiekuna naukowego</p> <p>K_K07 dostrzega znaczenie i potrzebę zachowania dziedzictwa kulturowego regionu, kraju, Europy oraz uwzględnia je we własnej praktyce zawodowej (w wybranej sferze działalności typowej dla danej specjalności)</p>	<p>fonetyki</p> <p>W03 student definiuje uniwersalne pojęcia z zakresu współczesnego języka polskiego, szczególnie w zakresie komunikacji werbalnej</p> <p>U01 student znajduje przykłady poznanych zjawisk fon. w tekstach</p> <p>U02 student rozpoznaje zjawiska fonetyczne w ciągu fonicznym, wyjaśnia różnice między zapisem ortograficznym wyrazów a ich wymową, używa alfabetu fonetycznego w zapisie tekstu mówionego</p> <p>U03 student wyjaśnia rolę systemu fonologicznego w komunikowaniu się</p> <p>K01 student docenia różnice fonetyczne między użytkownikami języka z różnych regionów Polski jako dziedzictwo kulturowe i/lub regionalne kraju</p>
4 X 2016	
<p>.....</p> <p>data</p> <p style="text-align: right;">podpis prowadzącego/koordynatora modułu (przedmiotu)</p>	

PROGRAM NAUCZANIA MODUŁU (PRZEDMIOTU)	
Rok akademicki: (2016/2017) Semestr: (zimowy)	
Nazwa modułu (przedmiotu)	Nauka o współczesnej polszczyźnie – fonetyka i fonologia
Wydział	Wydział Humanistyczny
Instytut/Katedra	IFPiK Katedra Gramatyki i Semantyki
Kierunek	FP
Specjalność/specjalizacja	wszystkie
Opisywana forma zajęć	W
Liczba godzin dydaktycznych	15
Tytuł /stopień naukowy (zawodowy). Imię i nazwisko prowadzącego zajęcia	dr hab. Iwona Benenowska
Treści programowe realizowane podczas zajęć	
<ol style="list-style-type: none"> 1. Przedmiot badań fonetyki, fonologii. 2. Budowa narządów mowy. Aparat mowy. Elementy nasady i ich funkcje. 3. Powstawanie głosek. Istota głoski. Samogłoska a spółgłoska. 4. Klasyfikacja głosek. Kryteria klasyfikacji. 5. Podział i charakterystyka spółgłosek, samogłosek i półsamogłosek. 	

<p>6. Głoski w koartykulacji. 7. Klasyfikacja zjawisk fonetycznych. 8. Różnice regionalne i indywidualne w wymowie. 9. Zagadnienia poprawnościowe w obrębie wymowy. 10. System fonologiczny. 11. Cecha dystynktywna. 12. Warianty fonemu. 13. Opozycje fonologiczne. 14. Typy procesów fonologicznych. Fonologia suprasegmentalna. 15. Zaliczenie wykładów.</p>	
Metody dydaktyczne	wykład konwersatoryjny, obserwacja wymowy głosek i rentenogramów – analiza i ocena zjawisk, praca z książką (uzupełnianie wiadomości na podstawie wskazanej literatury przedmiotu), dyskusja heurystyczna
Metody i kryteria oceniania	<p>pisemna praca zaliczeniowa (zestaw pytań – ocena punktowa, przeliczenie punktów na ocenę) warunki zaliczenia: <u>na ocenę dostateczną</u> student rozróżnia fonetykę od fonologii, definiuje podstawowe pojęcia, rozpoznaje i klasyfikuje głoski, wylicza warianty fonemów i typy opozycji fonologicznych <u>na ocenę dobrą</u> student opisuje najważniejsze zjawiska fonetyczne i fonologiczne, definiuje podstawowe i szczegółowe pojęcia, rozpoznaje i klasyfikuje głoski oraz wylicza ich cechy, nazywa warianty fonemów i uzasadnia różnice między nimi, rozróżnia typy opozycji <u>na ocenę bardzo dobrą</u> student opisuje, porównuje i ocenia zjawiska i procesy fonetyczne, fonologiczne, definiuje podstawowe i szczegółowe pojęcia oraz ilustruje je przykładami, znajduje cechy głosek i porównuje głoskę z fonemem (formułuje wnioski), rozróżnia warianty fonemów i stosuje odpowiednie nazwy, uzasadnia różnice między nimi i podaje przykłady, klasyfikuje opozycje fonologiczne, interpretuje je na przykładach oraz wskazuje warunki neutralizacji opozycji, osądza ich wpływ na rozróżnienie znaczeń</p>
Rygor zaliczenia	zal. z oceną
Literatura podstawowa	<p><i>Gramatyka współczesnego języka polskiego</i> pod red. S. Urbańczyka, t. <i>Fonetyka i fonologia</i>, Kraków 1995 Dłuska M., <i>Fonetyka polska</i>, Warszawa – Kraków 1986 Koneczna H., Zawadowski W., <i>Przekroje rentgenograficzne głosek polskich</i>, Warszawa 1951. Ostaszewska D., Tambor J., <i>Podstawowe wiadomości z fonetyki i fonologii współczesnego języka polskiego</i>, Katowice 1993 Wierzchowska B., <i>Fonetyka i fonologia języka polskiego</i>, Wrocław 1980</p>
Literatura uzupełniająca	<p>Dyszak A.S., Benenowska I., <i>Od głoski do zdania. Cz. I. Wiadomości</i>, rozdz. <i>O głosce</i>, Bydgoszcz 2009 Klebanowska B., <i>Interpretacja zjawisk fonologicznych w języku</i></p>

	<p><i>polskim</i>, Wrocław 1990. Wiśniewski M., <i>Zarys fonetyki i fonologii współczesnego języka polskiego</i>, Toruń 1997. <i>Słownik wymowy polskiej</i>, pod red. M. Karasia i M. Madejowej, Kraków 1977</p>
4 X 2016
data	podpis prowadzącego daną formę zajęć
4 X 2016
data	podpis koordynatora modułu (przedmiotu)

PROGRAM NAUCZANIA MODUŁU (PRZEDMIOTU)	
Rok akademicki: (2016/2017) Semestr: (zimowy)	
Nazwa modułu (przedmiotu)	Nauka o współczesnej polszczyźnie – fonetyka i fonologia
Wydział	Wydział Humanistyczny
Instytut/Katedra	IFPiK Katedra Gramatyki i Semantyki
Kierunek	FP
Specjalność/specjalizacja	wszystkie
Opisywana forma zajęć	Ć
Liczba godzin dydaktycznych	15
Tytuł /stopień naukowy (zawodowy). Imię i nazwisko prowadzącego zajęcia	dr hab. Iwona Benenowska
Treści programowe realizowane podczas zajęć	
<p>1. Powstawanie głosek i budowa narządów mowy. Artykulacyjne kryteria powstawania głosek. 2-3. Klasyfikacja spółgłosek. 4-5. Klasyfikacja samogłosek i glajdów. 6. Kolokwium – klasyfikacja głosek. 7. Upodobnienia głosek w ciągach wypowiedzeniowych. Reguły zapisu fonetycznego. 8-10. Rozpoznawanie, nazywanie i zapisywanie upodobień, szczególnie w zakresie: dźwięczności, miejsca artykulacji, stopnia zbliżenia narządów mowy, tzw. rozsunęcia artykulacyjnego. 11. Inne zjawiska: asynchroniczna wymowa polskich samogłosek nosowych, spółgłosek zmięczonych; podwyższenie, centralizacja samogłosek pod wpływem sąsiedztwa z głoskami miękkimi, zjawiska zachodzące w wygłosie i w śródgłosie itp. 12. Różnice regionalne i indywidualne w wymowie ciągów fonicznych. 13. Kolokwium – upodobnienia i inne zjawiska w koartykulacji głosek. 14. Teksty w zapisie fonetycznym – ćwiczenia. 15. Zaliczenie przedmiotu.</p>	
Metody dydaktyczne	obserwacja wymowy głosek i rentenogramów – analiza i ocena zjawisk, analiza tekstu fonetycznego, praca z podręcznikiem, dyskusja, heureza
Metody i kryteria oceniania	przygotowanie do zajęć – aktywny udział, 2 kolokwia (1 –

	<p>klasyfikacja głosek, 2 – upodobnienia) i/lub zapis fonetyczny podanego tekstu</p> <p>warunki zaliczenia:</p> <p><u>na ocenę dostateczną</u></p> <p>student uczestniczy aktywnie w zajęciach, nazywa narządy mowy, rozpoznaje cechy głosek i zjawiska fonetyczne w ciągu fonicznym, pisze alfabetem fonetycznym, stosuje reguły fonotaktyczne w zapisie tekstu;</p> <p><u>na ocenę dobrą</u></p> <p>student uczestniczy aktywnie w zajęciach, nazywa narządy mowy i opisuje ich funkcje, rozpoznaje cechy głosek i wyjaśnia zjawiska fonetyczne w ciągu fonicznym, pisze alfabetem fonetycznym, stosuje reguły fonotaktyczne w zapisie tekstu, poprawnie zapisuje fonetycznie zjawiska fonologiczne;</p> <p><u>na ocenę bardzo dobrą</u></p> <p>student uczestniczy aktywnie w zajęciach, nazywa narządy mowy i opisuje ich funkcje, rozpoznaje cechy głosek i klasyfikuje głoski, wyjaśnia zjawiska fonetyczne w ciągu fonicznym, pisze alfabetem fonetycznym, stosuje reguły fonotaktyczne w zapisie tekstu, bezbłędnie zapisuje tekst fonetyczny.</p>
Rygor zaliczenia	zal. z oceną
Literatura podstawowa	<p><i>Gramatyka współczesnego języka polskiego</i> pod red. S. Urbańczyka, t. <i>Fonetyka i fonologia</i>, Kraków 1995</p> <p>Dłuska M., <i>Fonetyka polska</i>, Warszawa – Kraków 1986</p> <p>Koneczna H., Zawadowski W., <i>Przekroje rentgenograficzne głosek polskich</i>, Warszawa 1951.</p> <p>Ostaszewska D., Tambor J., <i>Podstawowe wiadomości z fonetyki i fonologii współczesnego języka polskiego</i>, Katowice 1993</p> <p>Wierzchowska B., <i>Fonetyka i fonologia języka polskiego</i>, Wrocław 1980</p>
Literatura uzupełniająca	<p>Dyszak A.S., Benenowska I., <i>Od głoski do zdania. Cz. I. Wiadomości, rozdz. O głosce</i>, Bydgoszcz 2009</p> <p>Klebanowska B., <i>Interpretacja zjawisk fonologicznych w języku polskim</i>, Wrocław 1990.</p> <p>Wiśniewski M., <i>Zarys fonetyki i fonologii współczesnego języka polskiego</i>, Toruń 1997.</p> <p><i>Słownik wymowy polskiej</i>, pod red. M. Karasia i M. Madejowej, Kraków 1977</p>
4 X 2016
data	podpis prowadzącego daną formę zajęć
4 X 2016
data	podpis koordynatora modułu (przedmiotu)

CZĘŚĆ „B”
(opis sposobów weryfikacji efektów kształcenia)

**Opis sposobu realizowania i sprawdzania efektów kształcenia dla modułu (przedmiotu)
z odniesieniem do form zajęć i sprawdzianów**

Efekty kształcenia a forma zajęć		Metody oceniania efektów kształcenia		
Efekty kształcenia dla **		Forma zajęć	Metody oceniania***	Efekty kształcenia dla modułu (przedmiotu)
kierunku	modułu (przedmiotu)			
K_W02, K_W03, K_W12	W01, W02, W03	W, Ć	test zaliczeniowy, dyskusja (W) 2 kolokwia zapis tekstu pismem fonetycznym (Ć)	W01-3, U01-3
K_U01 K_U02 K_U03	U01, U02, U03	W, Ć	test (W) kolokwium analiza tekstów praca z podręcznikiem dyskusja (Ć)	U01-3
K_K01	K01	Ć	analiza tekstów, dyskusja (Ć)	U03, K01

4 X 2016

.....
data

.....
podpis prowadzącego daną formę zajęć

4 X 2016

.....
data

.....
podpis koordynatora modułu (przedmiotu)